യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5✓
(ഉപശമ+പ്രകരണമ്)/സർഗം 19✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അ+ത്രൈ-വോദാ-ഹര+ന്തീമ/മിതി-ഹാസം പുരാതനമ് .
ഭ്രാത്രോസ്/ത്രിപ-ഥഗാ-തീരേ സംവാദം മുനി-പുത്രയോഃ .. 1

അയം ബന്ധു-രയംൻ നേതി കഥാ+പ്രസ്താ-വതഃസ് സ്മൃതമ് .
ഇതിഹാസ-മിമം പുണ്യ-മാ+ശ്ചര്യം ശൃണു രാഘവ .. 2

അസ്+(തി-അ)+സ്യ ജമ്ബൂ+ദ്വീപസ്യ കസ്മിം+ശ്ചിദ്/ഗിരി-കുഞ്ജകേ .
വന+വ്യൂഹ-മഹോ+ത്തംസോ മഹേ+ന്ദ്രോ നാമ പർവതഃ .. 3

കല്പ+ദ്രുമ/വന+ച്ഛായാ/വി+ശ്രാന്ത/മുനി-കിന്നരഃ .
ശൃങ്ഗൈ/രാത-തമാ-കാശംഞ്ജ് ജിത-വാന്യഃസ് സമു+ന്നതൈഃ .. 4

ബ്ര+ഹ്മ+ലോകാ+ന്തര+പ്രാപ്ത-ശൃങ്ഗ-കന്ദര-ചാരിഭിഃ .
സാമവേദ+പ്രതി+ധ്വാന/ഘുംങ്ഘു/മൈർ/ഗായതീ-വയഃ .. 5

യഃഫ് പയോ-മേദുരൈർ/മേഘൈർ/ലസിതൈഃശ് ശൃങ്ഗ-കോടിഷു .
ലതാ-കുസുമ-സംപ്രോതൈഃഖ് കുന്തലൈ-രിവ രാജതേ .. 6

യസ്ത-ദോഡ്-ഡയനോത്/കാനാം ശരഭാണാംവ് വിജൃമ്/ഭിതൈഃ .
വിസ്ഫൂർജതി ഗുഹാ-വ+ക്രൈഃഖ് കല്പാ+ഭ്രാണി ഹസ+ന്നിവ .. 7

യേന നിർഝര-നിർ/ഹ്രാദൈഃഖ് കന്ദ-രാന്തര-ചാരിഭിഃ .
സമുദ്ര-ജല-കല്ലോല-വിലാസോ വിജിതോ്ഭിതഃ .. 8

ത+സ്യൈക-ദേശേ വിതതേ/ രത്ന-സാനൗ മനോരമേ .
മുനിഭിഃസ് സ്നാന-പാനാർഥംവ് വ്യോമ-ഗങ്ഗാ-വതാ-രിതാ .. 9

ത+സ്യാസ്ത്രി-പഥ-ഗായാസ്തു തീരേ വികസിത+ദ്രുമേ .
ര+ത്നാദ്രി-തട-വിദ്യോതേ/ കചത്-കനക-പിഞ്ജരേ .. 10

ആസീ-ദ+ഭ്യു-ദിത+ജ്ഞാനസ്/തപോ-രാശി-രുദാര-ധീഃ .
മുനിർ/ദീർഘ-തപാ നാമ തപോ മൂർത-മിവാ-പരമ് .. 11

മുനേർ/ബഭൂ-വതുസ്/തസ്യ പുത്രൗ/ ദ്വാവി+ന്ദു-സുന്ദരൗ .
പുണ്യ-പാവന-നാമാനൗ/ ദ്വൗ/ കചാ-വിവ വാക്പതേഃ .. 12

സ താഭ്യാം സഹ പു+ത്രാ+ഭ്യാം ഭാ+ര്യയാ ച സഹൈ-കയാ .
ഉവാസ സരിതസ്/തീരേ തസ്മിൻഥ്.സഫല-പാദപേ .. 13

അഥ കാലേ തയോസ്/തസ്യ പുത്രയോർ/ജ്ഞാന-വാന-ഭൂത് .
പുണ്യോ നാമ ചയോ+ ജ്യേഷ്ഠോ/ ഗുണ+ജ്യേഷ്ഠശ്ച രാഘവ .. 14

പാവ-നോർധ+പ്രബുദ്ധോ/ഭൂത്/പൂർവ-സംധ്യാമ്/ബുജംയ് യഥാ .
മൗർഖ്യാ/ദധി-ഗതോ നാപ്തഃഫ് പദേ ദോലാ-യിതഃസ് സ്ഥിതഃ .. 15

തതോ വഹ+ത്യ-കലിതേ കാലേ കലിത-കാരണേ .
സംവത്-സര+ശതേ ജീർണ/ദീർഘ-ദേഹ-ലതായുഷി .. 16

അസ്മാദ്/ഭങ്ഗുര-ഭൂതാ+ഢ്യാദ്-വൃ+ത്താന്ത-ശത-ഭീഷണാത് .
രതി-മു+ത്സൃജ്യ സംസാരാജ്-ജരാ-ജർജര-ജീവിതഃ .. 17

കലനാ-പക്ഷിണീ നീഡംൻ ദേഹംൻ ദീർഘ-തപാ മുനിഃ .
ജഹൗ ഗിരി-ഗുഹാ-ഗേഹേ ഭാരം വൈവ-ധികോ യഥാ .. 18

പ്രശാന്ത-കലനാ-രമ്ഭംഞ്ച് ചേത്യ-രിക്ത-ചിദാസ്/പദമ് .
പദംഞ്ച് ജഗാമ നീരാഗം പുഷ്പ-ഗന്ധ ഇവാമ്/ബരമ് .. 19

അഥ ഭാര്യാ മുനേർ/ദേഹം പ്രാണാ-പാന-വിവർജിതമ് .
ദൃഷ്ട്വാ വിലു-ലിതം ഭൂമൗ/ വിനാല-മിവ പങ്കജമ് .. 20

ചിര-മഭ്യസ്/തയാ/ യോഗ-യുക്ത്യാ പതിവി-തീർണയാ .
തത്യാജ തനു-മല്ലാനാം/ ഷട്പദീ പദ്മിനീ-മിവ .. 21

ഭർതാര-മേവാനു-യയൗ ജന+സ്യാ/ദൃഷ്ടതാംങ്ങ് ഗതാ .
പ്രഭാ-ഗഗന-കോശ+സ്ഥ/മസ്തംയ് യാത-മിവോഡുപമ് .. 22

മാതാ-പിത്രോ+സ്തു ഗതയോർ-ഔർധ്വ-ദേഹിക-കർമണി .
പുണ്യ ഏവ+ സ്ഥിതോ/+വ്യഗ്രഃഫ് പാവനോ ദുഃഖ-മായയൗ .. 23

ശോകോ-പഹത-ചിത്തോ/സോ+ ഭ്രമൻ/കാനന-വീഥിഷു .
ജ്യായാംസ-മനവേക്-ഷ്യൈവ പാവനോ വില-ലാപ ഹ .. 24

അഥൗർധ്വ/ദേഹികംങ്ങ് കൃത്വാ മാതാ-പിത്രോ-രുദാര-ധീഃ .
ആയയൗ വിപിനേ പുണ്യഃഫ് പാവനം ശോക-ലാലസമ് .. 25

പുണ്യ ഉവാച .

കിം പുത്ര ഘനതാം ശോകംൻ നയ+സ്യാൻ-ധ്യൈക-കാരണമ് .
വാഷ്പ-ധാരാധരംങ്ങ് ഘോരം/ പ്രാവട്-കാല ഇവാമ്/ബുജമ് .. 26

പിതാ തവ മഹാ+പ്രാജ്ഞ ഗതഃസ് സാർധംൻ ത്വദമ്/ബയാ .
സ്വാമേവ പരമാ+ത്മാ+ത്മ/പദവീം മോക്ഷ-നാമി-കാമ് .. 27

തത്-സ്ഥാനം/ സർവ-ജന്തൂനാംൻ തദ്രൂപം വിജിതാ+ത്മ/നാമ് .
സ്വഭാവ-മഭി-സംപന്നേ കിം പിത+(രി-അ)നു-ശോചസി .. 28

ഈദൃശീ തു+ ത്വയാ ബ+ദ്ധാ ഭാവ-നേഹ വിമോ-ഹജാ .
സംസാരേ യദ-ശോ+ച്യോ∫പി+ ത്വയാ താതോനു-ശോ+ച്യതേ .. 29

ന സൈവ ഭവതോ മാതാ/ നാസാ-വേവ പിതാ തവ .
ന ഭവാ-നേഷ തനയസ്/തയോർ/നിഃസ് സംഖ്യ-പുത്രയോഃ .. 30

മാതാ-പിതൃ-സഹസ്രാണി സമതീ-താനി തേ സുത .
ബഹൂ+ന്യമ്ബു+പ്രവാ-ഹസ്യ നിമ്നാ-നീവ വനേ വനേ .. 31

അസംഖ്യ-പുത്രയോർ/നൈവ ഭവാ-നേവ സുതസ്/തയോഃ .
സരി+ത്തരങ്ഗ-വത്/പുത്ര ഗതാഃഫ് പുത്ര-ഗണാ നൃണാമ് .. 32

അസ്മത്/പി+ത്രോ-രതീ-താനി പുത്ര-ലക്ഷാ+ണ്യനേ-കശഃ .
പത്ര-കോരക-വൃന്താനി/ ലതാ-വിട-പയോ-രിവ .. 33

മിത്ര-ബാന്ധവ-വൃന്ദാനി ജന്തോർ/ജന്മനി ജന്മനി .
ഋതാ-വൃതാ-വതീ-താനി ഫലാ-നീവ മഹാ-തരോഃ .. 34

ശോചനീയാ യദി+ സ്നേഹാ+ന്മാതാ-പിതൃ-സുതാഃസ് സുത .
തദതീതാ ന ശോ+ച്യന്തേ കിമ-ജ+സ്രം സഹ+സ്രശഃ .. 35

പ്രപ+ഞ്ചോ∫യം മഹാഭാഗ ദൃ+ശ്യതേ ജാഗതേ+ ഭ്രമേ .
പരമാർ/ഥേന തേ+ പ്രാജ്ഞ/ നാസ്തി മിത്രംൻ ന ബാ+ന്ധവാഃ .. 36

ന നാശ ഇവ ഹി+ ഭ്രാതഃഫ് പരമാർ/ഥേന വി+ദ്യതേ .
മഹ+ത്യപി ചിരാ-തപ്തേ/ മരാവിവ പയോ-ലവാഃ .. 37

ഏതാ യാഃഫ് പ്രേ+ക്ഷസേ ലക്ഷ്മീശ്-ഛ+ത്ര-ചാമര-ചഞ്ചലാഃ .
സ്വപ്ന ഏവ മഹാബുദ്ധേ ദിനാനി+ ത്രീണി പഞ്ച വാ .. 38

ദൃഷ്ട്യാ തു പാര-മാർ/ഥിക്യാ പുത്ര സത്യംവ് വിചാരയ .
നൈവ+ ത്വംൻ ന വയംഞ്ച് ചൈവ+ ഭ്രാന്തി-മന്തഃഫ് പരി+ത്യജ .. 39

അയംങ്ച് ഗതോ മൃത+ശ്ചായ-മിതി ദുർ/ദൃഷ്ടയഃഫ് പുരഃ .
സ്വസംങ്ച്-കല്പോ-പതാ-പോ+ത്ഥാ/ ദൃശ്യ+ന്തേ നതു സത്യതഃ .. 40

അജ്ഞാന-വിസ്തീർണ-മരൗ വിലോലം
ശുഭാശുഭ+സ്യന്ദ-മയൈസ്/തരങ്ച്/ഗൈഃ .
സവാസ-നാനാമ-മരീചി-വാരി
പരിസ്-ഫുര+ത്യേത-ദനന്ത-രൂപമ് .. 41

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ പാവന-ബോധനംൻ നാമൈ/കോന-വിശഃസ് സർഗഃ .. 19 ..
ഓം
****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
25.10.2023